

Liite Tampereen yliopiston ja Tampereen kaupungin väliseen toisen asteen koulutuksen yhteistyösopimukseen.

Sisällys

Yhteistyön taustaa	2
Yhteistyön keskeiset tavoitteet ja seuranta.....	3
Palveluiden kuvaus	4
Jatkuvat palvelut.....	4
Yhteistyön suunnittelu ja järjestäminen	7
Juniversityn yhteistyöryhmä.....	7
Toisen asteen yhteistyön ohjausryhmä.....	7
Ohjaus korkeakouluun -työryhmä.....	8
Opetusyhteistyö -työryhmä	8

Yhteistyön taustaa

Tampereen kaupungin toisen asteen koulutuksen ja Tampereen korkeakoulujen välisellä yhteistyöllä on pitkät perinteet. Tampereen yliopiston ja toisen asteen koulutuksen ensimmäinen yhteistyösopimus solmittiin 2000-luvun alussa. Sopimus perustui silloisen lukiolain yhteistyövelvoitteeseen ja tarpeeseen systematisoida lähinnä kertaluonteisesti ja satunnaisesti toteutunutta yhteistyötä. Tampereen kaupunki on lisäksi vuosittaisella rahoituksella tukenut Tampereen yliopiston tiedekasvatustoimintaa.

Tampereen kaupunki ja Tampereen korkeakouluyhteisö (Tampereen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu) laativat vuonna 2020 strategisen kumppanuussopimuksen. Strategisen kumppanuussopimuksen tavoitteena on muun muassa edistää alueen kilpailukykyä, vetovoimaa ja tunnettuutta.

Tampereen kaupungin maine opiskelukaupunkina on yksi keskeisimmistä Tampereen yliopiston vetovoimaan vaikuttavista tekijöistä. Ikäluokkien pieneneminen sekä alueellinen kehitys Suomessa nostavat vetovoimatoimenpiteiden strategista merkitystä.

Tiedekasvatuksen ja toisen asteen yhteistyön toimenpiteillä pyritään osaltaan vahvistamaan mielikuvaa Tampereesta Suomen houkuttelevampana ja monipuolisimpana opiskelukaupunkina. Pitkäjänteisellä ja suunnitelmallisella yhteistyöllä lasten, nuorten ja hakuikäisten (korkeakoulu) palveluiden ja osaamispolkujen kehittämisellä edistetään yhdessä Tampereen alueen kokonaisvaltaista menestystä.

Tampereen yliopisto on sitoutunut korkeakoulutuksen saavutettavuutta edistäviin toimenpiteisiin laatimalla Saavuttavuussuunnitelman vuosille 2023–2024.

Tiedekasvatus sekä yhteistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa tukee koulutuksen saavutettavuutta ja tasa-arvoa tarjoamalla mahdollisuuksia tutustua tieteenaloihin jo varhaisessa vaiheessa. Tampereen yliopiston tiedekasvatuksen palvelukokonaisuus tarjoaa matalan kynnyksen mahdollisuuksia varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen oppilasryhmille osallistua ohjattuun tiedekasvatustoimintaan sekä tukea opettajille tiedekasvatustoiminnan toteuttamiseen oppimisyhteisöissä.

Yhteistyön keskeiset tavoitteet ja seuranta

Yhteistyön tavoitteena on kehittää Tampereen yliopiston ja Tampereen kaupungin välistä varhaiskasvatuksen, perusasteen ja toisen asteen yhteistyötä yhdessä, luoda rakenteita ja toimintamalleja yhteistyölle sekä lisätä tietoisuutta olemassa olevista toimintamuodoista sekä yhteistyön malleista molemmissa organisaatioissa. Yhteistyön tavoitteena on lisätä koulutuksen saavutettavuutta sekä kasvattaa Tampereen yliopiston vetovoimaa ja Tampereen kaupungin vetovoimaa opiskelijakaupunkina.

Varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toiselle asteelle suunnatun tiedekasvatuksen tavoitteena on tarjota kokemuksia ja kurkistuksia eri tieteenaloille koulutuspolun eri vaiheissa sekä tukea opettajia näillä koulutusasteilla varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien tavoitteiden toteuttamisessa.

Toisen asteen ja yliopiston yhteistyön keskeiset elementit ovat opetusyhteistyö ja ohjauksellinen yhteistyö yliopistoon / korkeakouluun hakeutumisessa. Yhteistyön tavoitteita ja keinoja ovat mm.:

- tutustuttaa korkeakouluopintoihin ja tarjota mahdollisuus tutustua tai osallistua yliopisto-opintoihin
- valmistella yhdessä opintojaksoja tai niiden osia, joista osa suoritetaan yliopistossa
- tarjota mahdollisuus suorittaa yliopiston opintojaksoja
- yhteisin ohjauksen, viestinnän ja informoinnin keinoin tutustuttaa toisen asteen opiskelijat yliopiston opiskelijaksi hakeutumisen pääsyvaatimuksiin sekä vaihtoehtoihin tapoihin hakeutua opiskelijaksi.

Yhteistyön keskeisiä tavoitteita ja niiden saavuttamista arvioidaan vuosittain järjestettävässä kumppanusneuvottelussa. Kumppanusneuvottelu järjestetään tammikuussa ja sen kutsuu koolle yliopiston edustajat. Kumppanusneuvottelussa yliopisto raportoi edellisen vuoden avustuksen käytöstä sekä esittää toimintasuunnitelman avustuksen käytöstä tulevan vuoden osalta.

Palveluiden kuvaus

Juniversity on Tampereen yliopiston tiedekasvatuksen ja toisen asteen yhteistyön palvelukokonaisuus, joka kokoaa yhteen yliopistoyhteisössä laajasti toteutettavaa toimintaa. Toiminnot ovat avoimesti kaikkien hyödynnettävissä.

Lukiokoulutuksen ja korkeakoulujen yhteistyö kokonaisuudessaan on tiivistynyt 2019 voimaan astuneen lukiolain muuttumisen ja vuonna 2021 käyttöön otetun uuden lukion opetussuunnitelman perusteiden myötä.

Tampereen yliopisto tarjoaa useita yhteistyömuotoja, joiden avulla tutustuminen korkeakouluopiskeluun ja yliopiston koulutusaloihin on mahdollista. Hakuikäisten palvelut ja yhteistyö toiselle asteelle tarkoittavat esimerkiksi seuraavia asioita:

- Avoimet Tiedekahvilat ja opetusyhteistyö toisen asteen koulutuksen kanssa
- Toisen asteen opiskelijoille suunnatut tapahtumat ja vierailut kampuksille
- Toisen asteen yhteistyöopinnot (ent. KOROTA-tarjotin): opintotarjotin, joka kokoaa yhteen Tampereen yliopiston ja TAMKin korkeakoulutasoisia opintoja Tampereen seudun toisen asteen opiskelijoille <https://www.tuni.fi/fi/tule-opiskelemaan/toisen-asteen-yhteistyöopinnot>
- OPO-seminaari tai vastaava vuosittain TAMKin kanssa järjestettävä valtakunnallinen toiselle asteelle suunnattu koulutuspäivä
- Vanhempainillat: yliopistolta osallistutaan toisen asteen oppilaitosten vanhempainiltoihin
- Opiskelijälähettilästoiminta: Tampereen yliopiston koulutetut opiskelijälähettiläät kiertävät toisen asteen oppilaitoksissa ja tapahtumissa kertomassa opiskelusta
- Yksiköistä/tiedekunnista tehtävä yhteistyö, asiantuntijoiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin, opetusyhteistyö, vierailut oppimisympäristöihin.

Jatkuvat palvelut

Tampereen yliopisto tarjoaa erilaisia vierailumahdollisuuksia yliopistolle. **Oppimisympäristövierailut** tarjoavat toisen asteen opiskelijoille mahdollisuuden tutustua erilasiin tutkimus- ja opetusympäristöihin ja teemoihin kampuksella. Vertailukohteita on kaikilla kolmella Tampereen yliopiston kampuksella. Opiskelijälähettiläiden vetämillä **kampuskierroksilla** kuullaan yliopisto-opiskelusta ja opiskelijaelämästä Tampereen yliopistossa. Lisätietoja vierailukohteista:

- [Varhaiskasvatuksen ja alakoulun oppilasryhmien vierailut yliopistolle](#)
- [Yläkoulujen ja toisen asteen opiskelijaryhmien vierailut yliopistolle](#)

Tampereen yliopisto tarjoaa tiedeoppimista tukevia, opetussuunnitelmapohjaisia tiedetyöpajoja Juniversityn tiedeluokassa kampuksella sekä etäyhteyksin. Työpajat on suunnattu oppilasryhmille varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa sekä toisella asteella ja ovat opettajien varattavissa lukukausittain. Tiedeluokatoiminta tukee myös opettajien jatkuvaa oppimista tarjoamalla matalan kynnyksen tapoja tutustua toiminnalliseen tiedekasvatukseen ohjatusti.

Tiedeluokka tarjoaa lukuvuosittain toiminnallisia tiedetyöpajoja. Työpajasisältöjä on 13 erilaista ja niitä kehitetään opetussuunnitelmien ja opettajien toiveiden pohjalta. Ne kohdentuvat eri ikäryhmille seuraavasti:

- **Varhaiskasvatukseen, esi- ja alkuopetukseen** on tarjolla neljä erilaista työpajaa, jotka käsittelevät robotiikkaa ja ohjelmointia, laboratoriotyöskentelyä sekä värejä, valoa ja tunnetaitoja. Yksi työpajoista on toteutettavissa etäyhteyksin.
- **Alakoulun yläluokille (4.-6.lk)** on tarjolla kolme erilaista työpajaa, jotka käsittelevät fysiikkaa, ohjelmointia ja robotiikkaa sekä luonnontieteitä, yhteistyötaitoja ja ongelmanratkaisua. Yksi työpajoista on toteutettavissa etäyhteyksin.
- **Yläkouluun ja toiselle asteelle** on tarjolla kuusi erilaista työpajaa, jotka käsittelevät vesimittauksia, ihmisen ominaisuuksia, ohjelmointia ja elektroniikkaa, kiertotaloutta sekä fysiikkaa.

Työpajat ovat avoimesti kentällä toimivien opettajien varattavissa ja niitä toteutetaan sekä Juniversityn tiedeluokassa, että etäohjattuna. Sisällöt voivat muuttua toiminnan kehittyessä. Lisätietoa tiedeluokasta ja oppimissisällöistä:

- [Työpajat tiedeluokassa varhaiskasvatukseen ja alakouluille](#)
- [Työpajat tiedeluokassa yläkouluille ja toiselle asteelle](#)

Tampereen yliopisto tarjoaa lisäksi erilaisia materiaaleja ja työohjeita sekä lainavälineitä opetuksen tueksi sekä tukea opettajille tiedekasvatustoiminnan toteuttamiseksi osana opetusta.

Juniversityn Lainaamosta kentällä toimivat opettajat voivat maksutta lainata erilaisia tiede- ja teknologiakasvatuksen opetusvälineitä niin varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toiselle asteelle. Varattavissa on mm.

- Erilaisia ja eri ikäryhmille soveltuvia robotteja, mm. KUBO, Blue-Bot, ProBot, LEGO Wedo ja EV3, Sphero Bolt
- Vernierin mittalaitteita ja mikroskooppeja
- Erilaisia tutkimus- ja oppimispaketteja: Valon tutkimuspaketti Photonics Explorer Kit, STEK Voimala sähköoppimispaketti, laboratoriovälinesalkku
- Oculus Quest VR-laseja
- Micro:bit -taskutietokoneita sis. Inventor´ s kit lisäosat

- Elektroniikkarakenteluserjoja, mm. LittleBits STEAM ja Makey Makey
- 3D-kyniä

Välineet on mitoitettu siten, että kutakin on riittävästi vähintään yhden oppilasryhmän käyttöön. Välineiden käytön tueksi on saatavissa niin kirjallisia työhohjeita kuin videomuotoisia käyttöohjeita. Välineistö voi muuttua toiminnan kehittyessä. Lisätietoa lainavälineistä ja työhohjeista: [Juniversityn Lainaamo](#)

Tampereen kaupunki on ylläpitänyt **KOROTA-tarjotinta**, jonka kautta kaikkien Tampereen korkeakoulutoimijoiden (myös Kesäyliopisto) opintotarjonta on ollut avoinna toisen asteen opiskelijoille. KOROTA-tarjottimen ylläpito siirrettiin Tampereen kaupungilta korkeakouluille ja Kesäyliopistolle kesällä 2024. Tampereen yliopiston korkeakoulutasoiset opinnot ja ilmoittautuminen löytyvät Tampereen korkeakoulu yhteisön verkkosivuilta: [Toisen asteen yhteistyöopinnot](#)

Tiedekahvila on toisen asteen opiskelijoille suunnattu keskustelevalta luentosarja. Tiedekahvilassa eri tieteenalojen asiantuntijat pääsevät kertomaan oman alansa mielenkiintoisesta tutkimuksesta, ilmiöistä ja koulutuksista mahdollisille tuleville opiskelijoille ja heidän opettajilensa. Tavoitteena on kannustaa nuoria löytämään omia kiinnostuksen kohteita sekä laajentaa tietoutta erilaisista tieteenaloista ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista. Tällä tavoin pyritään vahvistamaan jatko-opinto- sekä työelämävalmiuksia sekä tuetaan yhteiskunnallista osaamista. Tiedekahvilat ovat osa Tampereen kaupungin lukiokoulutuksen verkko-opintotarjotinta ja sen suorittamalla on mahdollista saada lukion opintopisteitä. Lisäksi niitä on mahdollista hyödyntää laajasta osana opetusta tallenteiden ja oppimistehtävien avulla.

Oppilaitoksiin on mahdollista kutsua paikan päälle tai etänä vierailulle yliopiston asiantuntija tai opiskelijalähtettiläs. Tampereen yliopisto ylläpitää **Asiantuntijapankkia**, johon on koottu eri alojen asiantuntijoita ja kuvaukset asiantuntijaluentoja aiheista. Luennot on tarkoitettu ensisijaisesti lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten oppilaille, mutta osa aiheista soveltuu myös yläkouluun. **Opiskelijalähtettiläät** tekevät Tampereen yliopiston koulutustarjontaa ja opiskelua yliopistossa tutuksi esim. toteuttamalla oppilaitosvierailuja, osallistamalla erilaisiin tapahtumiin, kirjoittamalla blogitekstejä ja tekemällä erilaisia somepäivityksiä yliopiston kanavissa. Oppilaitosvierailuilla lähtettiläät kertovat omasta opiskelukokemuksestaan ja alastaan.

Kokonaisuudessa yhteistyön tavoitteena on lisätä toisen asteen opiskelijoiden keskuudessa monipuolisen tiedon saantia, monipuolistaa opiskelijoiden käsitystä eri koulutusaloista sekä antaa omakohtaista kokemusta korkeakouluopinnoista.

Yhteistyön suunnittelu ja järjestäminen

Juniversityn yhteistyöryhmä

Juniversity on Tampereen yliopiston tiedekasvatuksen ja toisen asteen yhteistyön palvelukokonaisuus, joka kokoaa yhteen yliopistoyhteisössä toteutettavaa toimintaa. Vuoden 2023 alusta Juniversityn ohjusrakenteita uudistettiin ja perustettiin laaja, operatiivisen tahon yhteistyöryhmä korvaamaan aiemman Juniversityn ohjausryhmän. Juniversityn yhteistyöryhmän tehtävänä on toiminnan yhteiskehittäminen sekä jalkauttaminen niin yliopiston sisällä kuin sidosryhmäorganisaatioissa. Yhteistyöryhmän on asettanut yliopisto ja siinä on edustus mm. seuraavilta tahoilta:

- Tampereen yliopiston tiedekunnat
- Koulutuksen ja oppimisen palvelualue
- Tampereen yliopiston ylioppilaskunta TREY
- Tampereen kaupungin opetustoimi (varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus)
- Tampereen kauppakamari

Toisen asteen yhteistyön ohjausryhmä

Toisen asteen yhteistyön suunnittelua, kehittämistä, seurantaa ja arviointia varten on olemassa Tampereen kaupungin asettama ohjausryhmä. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii lukiokoulutuksen kehittämispäällikkö.

Ohjausryhmän tehtäviin kuuluvat edellä luetellun lisäksi mm.

- Osallistuminen yhteistyön valmisteluun
- Suunnitelmien vahvistaminen
- Toimeksiannot työryhmille
- Toiminnan linjaaminen
- Sopimusasiat
- Asioiden saattaminen tarvittaessa oman organisaation päätöksentekoon

Ryhmän jäsenet edustavat seuraavia toimijoita:

- Tampereen kaupunki
- Tampereen yliopisto
- TAMK
- Tredu
- Kesäyliopisto
- Seutukunnat edustettuna
- Yksityiset lukiot

Ohjausryhmän alaisuudessa toimivat Ohjaus korkeakouluun ja Opetusyhteistyö -työryhmät.

Ohjaus korkeakouluun -työryhmä

Työryhmän tavoitteena on, että jokainen toisen asteen opiskelija tuntee korkeakouluopiskelun mahdollisuudet erityisesti Tampereella. Tavoitteen saavuttamiseksi työryhmä suunnittelee ja kehittää erilaisia tutustumismuotoja erityisesti opintojen ohjauksen tueksi. Ryhmässä on jaettu puheenjohtajavastuu Tampereen yliopistolla ja TAMKilla.

Opetusyhteistyö -työryhmä

Työryhmä suunnittelee ja valmistele erilaisia opetuksellisen yhteistyön muotoja sekä ideoi uusia ja uudenlaisia yhteistyömuotoja. Tavoitteena luoda skaalattavissa oleva toimintamalli, joka on kaikkien koulutuksenjärjestäjien ja eri oppiaineiden käytettävissä ja joka voidaan toteuttaa yhteisesti. Ryhmän puheenjohtaja on Tampereen kaupungin kehittämispäällikkö.